

USAID | SRBIJA

OD AMERIČKOG NARODA

| Najmlađi građani uživaju na otvaranju Zone unapređenog poslovanja u Prijepolju

Porodični biznis izabran za mikro preduzeće godine

I dilični pejsaž oko reke Pčinje u kojem je smeštena varoš Trgovište nudi daleko više od lepog pogleda. Porodica Stošić već dugo zna da su šumski plodovi veoma traženi u proizvodnji prirodnih preparata. Ova porodica je pre nekoliko godina, u želji da neke od ovih proizvoda plasira na tržiste, osnovala sopstveno preduzeće. Nedavno je ovo preduzeće dobilo priznanje ProCredit Banke i Ekonomskih novinara Srbije za najbolje mikro preduzeće u Srbiji.

Porodica Stošić je znala da je krenula u dobrom pravcu. Po rečima Aleksandra Stošića: „Preduzeće ‘Kleka’ osnovano je sa ciljem da se iskoristi najbolje što priroda može da ponudi, to jest – nezagađeno šumsko voće i lekovito i aromatično bilje. Puno dugujemo prirodnim resursima i netaknutoj i zdravoj okolini.“ Put ka uspešnom poslovanju ipak nije bio lak. Preduzeće je, zbog nedostatka odgovarajuće opreme za pripremu plodova za tržiste, zavisilo od velikih firmi koje su pružale ovu uslugu. Tako na kraju nisu imali nikakvu zaradu, a nisu čak ni bili zadovoljni kvalitetom prerade.

Stošići su odlučili da investiraju u

preduzeće kako bi uzeli budućnost poslovanja u svoje ruke. „Prvo smo izgradili sušaru jer se visokokvalitetni šumski plodovi lako kvare i moraju biti pravilno sušeni. Međutim, čak ni sušara i hladnjaka nisu omogućili proširenje poslovanja kakvo je ova porodica priželjkivala.

Potom su članovi porodice Stošić čuli za USAID-ov program ekonomske revitalizacije zajednički demokratskim delovanjem (CRDA). Prisustvovali su nekim seminarima i izradili biznis plan kojim je bilo predviđeno da se njihovom arsenalu opreme za preradu dodaju pakerica i tunel za duboko zamrzavanje. Kada su, na osnovu biznis plana, dobili grant i sami uložili dodatna sredstva, „Kleka“ je za godinu dana udvostručila proizvodnju. Povećana proizvodnja je, u isto vreme, i zahtevala i omogućavala da se zaposle još četiri radnika na neodređeno vreme i 30 sezonskih radnika što je opet podiglo proizvodne kapacitete preduzeća.

Gospodin Stošić će vam reći „Naša porodica ima velike planove za budućnost i naša najveća

Sveže ubrane šumske pečurke

želja je da pokrenemo organsku proizvodnju kako bi svи uživali u dobrobitima darova prirode. Mi bismo, kao rezultat toga, bili u prilici da zaposlimo još veći broj ljudi.“ USAID je pružajući

podršku lokalnom ekonomskom razvoju, od 2001. godine, u saradnji sa lokalnim zajednicama i preduzećima, realizovao 5.000 projekata sa ciljem poboljšanja kvaliteta života ljudi u čitavoj

Banje su ponovo robna marka Srbije

Topli izvori Vrnjačke Banje privlačili su čitave generacije putnika umornih od dugog putovanja još od vremena kada su u prvom veku rimske legije ovde postavile svoj logor. U moderno doba, Vrnjačka Banja je postala jedna od najpoznatijih banja u Srbiji. Pet termalnih izvora smeštenih u savršenom krajoliku doline reke Morave, privlačili su na hiljade posetilaca godišnje iz čitave Jugoslavije i iz inostranstva. Ali u toku proteklih decenija, Vrnjačka Banja je postala pomalo trošna. Nedostatak investicija i nedovoljna promocija banje ugrožavali su zaposlenost stanovništva i ekonomski razvoj varoši koja u velikoj meri zavisi od razvoja turizma.

USAID-ov program za razvoj preduzetništva je, u saradnji sa Turističkom organizacijom Srbije i lokalnim privrednicima, realizovao istraživanje tržista čiji su rezultati ukazivali na velike mogućnosti u ovoj oblasti. Postojao je samo jedan problem. Stranim gostima su se i dalje svidali krajolik i topli izvori, ali više nisu bili zadovoljni uslovima smeštaja i nivoom usluga koje su bile na raspolaganju. Vrnjačka Banja se, zbog velikih zalaganja drugih zemal-

Bazeni sa termalnom vodom u Vrnjačkoj Banji su pravi hit: USAID je, od 2004. godine, pomagao menadžerima i turističkim radnicima u Vrnjačkoj Banji da planiraju razvoj ove destinacije

ja da promovišu svoj banjski turizam, suočila sa žestokom konkurenčijom u borbi za turističke evre. Ova informacija je potvrdila sumnje menadžera banje i podstakla ih da preduzmu sve mere kako bi ponovo privukli turiste.

USAID je pomogao da se ovi menadžeri upoznaju sa poslovanjem uspešnih banja u Evropskoj uniji predstavljajući im modele banjskog turizma u Italiji i Sloveniji. Orga-

nizovana je obuka za osoblje hotela i restorana kako bi se poboljšale usluge za posetioce. U okviru projekta omogućeno je i postavljanje znakova za orientaciju na pešačkim stazama. Čak je i centar grada dobio novu fasadu. Pored toga, sa ciljem da se što bolje promoviše ova destinacija, stručnjaci za međunarodna putovanja su radili sa predstavnicima lokalne privrede na izradi novih vodiča, mapa i internet prezentaci-

ja. Saradnja sa Banjom je samo jedan segment USAID-ovog programa koji pomaže srpskoj privredi da se integriše u tržiste visokih vrednosti podizanjem standarda i plasiranjem informacija o bogatoj ponudi Srbije u svetsku javnost. Ukupan porast vrednosti u sektorima u kojima je ovaj projekt realizovan u protekle tri godine iznosi 350 miliona dolara, od čega su prihodi u oblasti turizma porasli za 100%, odnosno za 183 miliona dolara.

Reakcija putnika je bila pozitivna. U 2006. godini boravak stranih gostiju se povećao za 59% čime je ukupan broj posetilaca porastao na 150.000. Potrošnja turista je porasla za 5.300.000 dolara. Čuveno šetalište je i ovih dana puno gostiju iz Rusije, Izraela, Kipra, Nemačke i Francuske, a Vrnjačka Banja ima najbolju sezonu u poslednjih 15 godina.

Direktor lokalne kancelarije za razvoj turizma, Milomir Perović je zadovoljan poboljšanjem i ponovnom popularnošću izletišta. „Vrnjačka Banja je ponovo atraktivna za turiste. Ali ovaj put za odmor i rekreaciju, a ne kao lečilište“, rekao je Perović.

Sigurno ste čuli za „Trumanova jaja“

Ljudi koje srećem u Srbiji mi ponekad, kada čuju da radim za USAID, kažu da se oni, njihovi roditelji ili bake i deke sećaju Trumanovih jaja i američkog sira „cedar“ koji su stizali u zemlju kao pomoć SAD-a posle Drugog svetskog rata. Takvo „degustiranje američke hrane“ je nešto čega se seća većina Evropljana te generacije. Iako mleko u prahu i druge dugotrajne namirnice iz tog perioda nisu ni približno tako ukusne kao domaće namirnice koje redovno kupujem na vašim pijacama i u prodavnica – draga mi je kada čujem da ljudi imaju lepa sećanja na pomoć američkog naroda.

Mada su mnogi Amerikanci u tom ratu izgubili živote, poljoprivredni i industrijski kapaciteti zemlje su ostali netaknuti i nastavili su da se razvijaju. Zahvaljujući tome, Sjedinjene Američke Države su bile u jedinstvenom položaju da pomognu Evropljanim da prežive posleratnu krizu i da se oporave uz kratko-ročnu pomoć, pomoć u hrani, ali i dugoročnu razvojnu pomoć. Maršalov plan je, tokom šestogodišnje realizacije, obezbedio blizu 12 milijardi dolara američke pomoći Evropi. Jugoslavija je 1950. godine dobila 150 miliona dolara iz ovog plana.

U SAD je tokom 50-ih godina vođena velika debata o tome kako organizovati međunarodnu pomoći. Američki kongres je 1961. godine usvojio Zakon o međunarodnoj pomoći kojim je jasno razdvojena vojna od drugih vrsta pomoći. Predsednik Džon F. Kenedi je, oslanjajući se na usvajanje ovog zakona, osnovao Američku agenciju za međunarodni razvoj (USAID) kao vodeću organizaciju za pružanje dugoročne civilne pomoći u oblasti ekonomskog i društvenog razvoja.

Veoma je interesantno da je baš u isto vreme Jugoslavija, kao lider Pokreta nesvrstanih, bila domaćin prvog samita ovog pokreta septembra 1961. godine u Beogradu. Poznato je da je Jugoslavija, kao vodeća ekonomski sila Nesvrstanih, pružala značajnu pomoć zemljama Afrike, Bliskog istoka, Azije i drugim delovima sveta u oblasti zdravstvene zaštite, infrastrukture i poljoprivrede. Imao sam tu čast da lično upoznam veliki broj lekara i inženjera iz Srbije koji su proputovali svet kao stručnjaci koji su pružali pomoć u okviru ove inicijative.

Sve ove istorijske podatke sam spomenuo kako bih naglasio da obe naše zemlje imaju više-

godишnju tradiciju u pružanju međunarodne pomoći. Voleo bih i da skrenem pažnju na to da pomoć može ići u oba pravca.

Kada je 2005. godine uragan Katrina pogodio Meksički zaliv u Sjedinjenim Američkim Državama, međunarodne televizijske stанице su uživo prenosile reportaže o teškom stanju u kojem su se nalazili stanovnici Nju Orleansa. Dobronamerni ljudi iz čitavog sveta su nudili pomoći. Jedna takva ponuda stigla je i od Poljoprivrednog udruženja Medveđe. Ovo udruženje koje broji 12 članova je prethodno dobilo pomoći od USAID-a za poboljšanje prinosa povrća. Članovi udruženja su sakupili novac i uplatili ga na račun fonda za pomoći žrtvama Katrine. Zajedno sa donacijom poslali su i pismo žrtvama uragana sa porukom da „budu hrabri i veruju u budućnost“. Udruženje je i u okviru svoje lokalne zajednice prikupilo sredstva za izgradnju kuće za siromašnu porodicu i instaliranje centralnog grejanja u lokalnom obdaništu. Tako je njihova podrška upućena prvim komšijama, a „komšijama“ u Nju Orleansu pomogla obema zajednicama onda kada im je pomoći bila najpotrebni.

Od 2001. godine kada se USAID vratio u Srbiju i preuzeo ključnu ulogu u obezbeđivanju američke pomoći ovoj zemlji, došlo je do promene u smislu vrste pomoći koja je najpotrebni. U to vreme, entuzijazam za demokratske promene je bio jasno vidljiv, ali su nedostajali

Završne pripreme u zoni unapređenog poslovanja

resursi na svim nivoima. Odlučili smo da veći deo naše pomoći bude usmeren ka promenama koje su ljudi priželjkivali na lokalnom nivou kako bi se poboljšao život u lokalnim zajednicama. Izvrsni partneri USAID-a su sarađivali sa tim zajednicama na definisanju prioriteta i preduzimanju konkretnih koraka u cilju ostvarenja promena. Mnogi od vas su možda imali priliku da koriste škole, puteve, pijace, ambulante ... koje su renovirane u okviru ovih programa. Želeli smo da budemo sigurni da će sredstva američkog naroda biti uložena tamo gde su najpotrebni. Iz tog razloga smo se dogovorili sa lokalnim zajednicama da projekti koje odaberu kao prioritete za finansiranje od strane USAID-a, budu ujedno oni u koje su i sami voljni da ulože. Sarađivali smo na ostvarenju upravo takvih projekata. Ono što mi vidišmo kao dokaz uspeha jeste da su lokalne zajednice u većini sluča-

java dobrovoljno učestvovali u realizaciji odabranih projekata obezbeđujući više od polovine potrebnih sredstava, iako njihovo finansijsko učešće nije bilo uslovljeno.

Novoizabrani lideri Srbije su se, istovremeno, na svim nivoima trudili da poboljšaju rad institucija i usluga za građane. Ne bih mogao da nabrojam koliko puta smo bili zamoljeni za najrazličitije vidove pomoći, od stručnih saveta do opreme, kako bi ove institucije počele da zadovoljavaju potrebe građana. Opštinske vlasti su tražile našu pomoć kako bi unapredile svakodnevno funkcionisanje službi, dok su različite državne institucije tražile naše resurse za obnavljanje zakona i regulativa i razvijanje najboljih metoda za njihovo sprovođenje.

Na lokalnom nivou su udruženja, kao što je ono iz Medveđe, i individualni proizvođači tražili da im pomognemo da povećaju svoje prihode. Ponekad bi ta pomoć podrazumevala podršku poljoprivrednim proizvođačima da podignu plastenike, a ponekad podršku srpskim proizvođačima kod pakovanja i plasmana na tržište proizvoda koji su već izuzetno kvalitetni i spremni za izvoz.

Dali smo sve od sebe da u svim oblastima koje sam naveo građanima Srbije pružimo vrstu pomoći kakvu su oni smatrali da im je potrebna. Sada sarađujemo sa svima vama kako bismo osigurali dalji napredak. Sa približavanjem Srbije evroatlanskim integracijama, naša pomoći će biti sve manje potrebna, ali ćemo mi nastaviti da sarađujemo sa vama na već započetim projektima, kao i na projektima koje smatrate najpotrebnijim.

Nadam se da ćete naći malo vremena da pogledate ovu publikaciju i saznate nešto više o našem zajedničkom radu.

KIT SIMONS, DIREKTOR MISIJE USAID-A

USAID je pomogao pripremu preduzeća za predstavljanje na sajmovima na kojima su potpisali ugovore vredne milione evra: Promotivni materijal sa nedavno održanog sajma tekstila u Moskvi

U SRBIJI POČEO PRVI PROGRAM OBUKE ZA "SMART" SISTEME U JUGOISTOČNOJ EVROPI

SMART kartice za mudar izbor karijere

Na Beogradskom Univerzitetu Singidunum je u februaru započeo prvi program obuke iz oblasti tehnologije smart kartica u jugoistočnoj Evropi. Smart kartice su plastične kartice sa ugrađenim mikročipom. Njihova memorija je zaštićena mikroprocesorom koji onemogućava neovlašćen pristup. Procenjuje se da će 200 studenata ovog univerziteta završiti obuku u toku prve godine.

Po rečima profesora Milana Milosavljevića, dekana Fakulteta za poslovnu informatiku koji je, u saradnji sa USAID-ovim programom za razvoj preduzetništva, pokrenuo ovaj program, osobine smart kartica su sve više tražene u oblastima poput bankarstva, mobilne telefonije, pasoške kontrole, koje takođe zahtevaju visok

nivo bezbednosti podataka i identifikovanje korisnika.

„Ovo našim studentima daje ogromnu prednost prilikom traženja posla. Mogu da zahtevaju bolje uslove i veću platu. Poslodavac zna da ih ne mora slati na skupe obuke u inostranstvo kako bi savladali ovu tehnologiju.“

Milosavljević, koji je ranije radio na Univerzitetu Kornel (Cornell University) kao profesor na predmetu veštacka inteligencija, predviđa da će ove godine u Srbiji biti otvoreno 120 novih radnih mesta za tehničare obučene za rad sa smart karticama.

Program obuke će na fakultetu biti sastavni deo smera za bezbednost informacionih sistema i elektronsko poslovanje, kao i specijalizovanih obuka za bezbednost informacionih sistema.

Mudri studenti,
mudre (smart) kartice

Od učionice do sudnice

Odrastao u Baru u Crnoj Gori, Vladimir Leposavić je sebe zamišljao kao pravnika i borca za pravdu. Privučen kvalitetom predavača, Vladimir se pre četiri godine pre selio u Beograd da bi pohađao Pravni fakultet. Kao prva osoba u porodici koja se odlučila za karijeru u pravnoj struci, Vladimir - jedan od deset najboljih studenata na završnoj godini pravnih studija - počeo je da razmišlja o izboru profesije po završetku studija. Vladimиру kao i mnogim njegovim kolegama, uprkos jakoj teoretskoj podlozi stečenoj tokom studija prava, nedostajalo je praktično iskustvo koje bi im pomoglo da se sa diplomom u ruci opredеле za pravi put. Šta zapravo znači biti sudija, javni tužilac ili advokat?

Na internetu je Vladimir naišao na informacije o Programu studentske prakse koji studentima prava daje priliku da dve nedelje provedu u sudnici, da sarađuju sa sudijama, javnim tužiocima i advokatima i da posmatraju njihov rad. Vladimir se prijavio za ovaj program i prošle godine završio kurs iz oblasti krivičnog prava.

Program studentske prakse se realizuje od 2005. godine zahvaljujući USAID-ovom programu koji promoviše vladavinu prava u Srbiji u saradnji sa udruženjem Mladih pravnika Srbije. Program traje dve godine, obuhvata nekoliko različitih faza i ima za cilj da dopuni pretežno teoretsku nastavu na studijama prava. U prvoj fazi, malim grupama od 3-4 studenata dodeljuje se sudija mentor; oni

Program radne prakse u sudovima studentima prava omogućava praktično iskustvo: Kako stvarno izgleda sudski proces

dobijaju priliku da posmatraju prava sudjenja i da sa sudijom neformalno razgovaraju; da diskutuju o stavovima i načinu donošenja odluke o konkretnom predmetu. Omogućava im se pristup sudske arhivu i imaju priliku da se upoznaju sa svakodnevnim radom osoblja suda. U sledećoj fazi, studenti obilaze beogradski zatvor gde razgovaraju sa osobljem, pripadnicima policije i zatvorenicima kako bi se upoznali sa procesima krivičnog prava. Konačno studenti prolaze vežbu simulacije sudnice tokom koje igraju uloge sudije, javnog tužioca, advokata ili optuženog. Pre ove vežbe dobijaju činjenice o predmetu na osnovu kojih se od njih očekuje da razvijaju strategiju zastupanja svoje pozicije u sudnici. Sudije posmatraju simulacije i ocenjuju učesnike.

Branka Čatić, koja je 2005. diplomirala na beogradskom Pravnom fakultetu i koja radi kao asistent za udruženje Mladih pravnika, ima pozitivnu sećanje na svoje učešće u ovom programu. „Pre nego što sam diplomirala, nisam bila sigurna koju karijeru da izaberem. Niko u mojoj porodici nije pravnik i zaista nisam imala predstavu o tome šta radi jedan sudija, javni tužilac ili advokat. Završila sam kurs o krivičnom pravu u okviru programa i tokom dve sedmice sam posmatrala prava suđenja u pravoj sudnici. Imala sam i priliku da razgovaram sa sudijom posle suđenja i da sa njim prodiskutujem slučaj.“ Za vreme vežbe simulacije, Branka je imala ulogu sudije što joj je pomoglo da se odluči za buduću karijeru. „Simulacija mi je pokazala da sam sposobna za javno

obraćanje i donošenje odluka iz sudske stolice. Shvatila sam da mi se to sviđa.“ Branka je takođe angažovana pri Prvom okružnom sudu u Beogradu gde sudijama pomaže u pripremi suđenja. Priprema se i za polaganje pravosudnog ispita u maju i nada se uspešnoj karijeri u ulozi buduće sudske.

Do sada je više od 1400 studenata prava učestvovalo u Programu studentske prakse. Završetak devete runde programa zvanično je obeležen 8. decembra prošle godine. Svečanosti je, u šest gradova (Beograd, Niš, Novi Sad, Kragujevac, Novi Pazar i Vranje), prisustvovalo 210 studenata koji su prošli praksu u sudovima, kancelariji javnog tužioca i privatnim advokatskim kancelarijama. Pored toga, 73 studenta treće i četvrte godine prisustvovalo je predavanjima gostujućih profesora, sa već izgrađenom reputacijom u praksi, prilikom njihove posete Pravnom fakultetu i Union univerzitetu u Beogradu.

Za studente kao što je Vladimir, koji se nada da će ovog proleća završiti kurs studentske prakse u oblasti građanskog prava, ovo iskustvo je od neprocenjive vrednosti. „Shvatilo sam da bih zapravo voleo da radim kao profesor prava i mislim da će mi znanje i iskustvo koje sam stekao kroz Program studentske prakse pomoći da budem dobar predavač i da svojim studentima objasnim kako sistem zapravo funkcioniše.“ – rekao je Vladimir.

Radio cafe dobro zvuči u Novom Sadu

Koje je novo in-mesto blizu prelepe pešačke zone Novog Sada? Gde se promovišu knjige i muzički CD-ovi, održavaju tribine i okrugli stolovi. Gde su glumci iz lokalnog Pozorišta mladih vikendom održavali besplatne predstave za decu u znak protesta protiv malverzacije direktora pozorišta imenovanog po političkoj osnovi?

Radio 021, nazvan po pozivnom broju za Novi Sad i okolinu, ušao je u 2007. godinu preseljenjem u nove prostorije, u Miletićevoj ulici br. 45. Nema više skupu iznajmljenih prostorija i njihove adaptacije potreba stanice, nema više podzakupa, deljenja kancelarija s drugima... Selidba pod sopstveni krov verovatno je najbolja vest koju je '021' ikad objavio i dolazi povrh drugih zapaženih dostignuća!

Zaslужivši ulogu nepriskosnovenog predvodnika na radijskom tržištu Vojvodine, ova stanica obezbedila je povoljan kredit od MDLF-a (Media Development Loan Fund) u Pragu, za kupovinu i obnovu jedne stare kuće u centru grada, dovoljno velike da se u nju komotno smeste sve operacije '021' – uključujući izdavaštvo knjiga, diskografsku kuću, TV produkciju itd. I kafić u modi?

Saznavši za dobnu reputaciju stanice zbog njenog odlično prihvaćenog smisla za humor i 'petlje' da organizuje uspešne programske akcije i pro-

motivne dogadjaje van etra, Edvard 'Bad' Stajker - stručnjak za radio industriju iz SAD – predložio je stanici otvaranje tematskog Radio Café-a u sopstvenoj kući kako bi stanica lokalnu slavu pretočila u prihod. Badov rad s ovom stanicom omogućen je zahvaljujući USAID-ovom programu za razvoj medija koji medijima pomože da obezbede održivost. Rukovodstvo stanice usvojilo je Badovu ideju. Uostalom, Bad je kao konsultant radio sa ovom stanicom već nekoliko godina obučavajući osobje za prodaju i promociju, a

kao Potpredsednik za međunarodni razvoj Radio Advertising Biroa, najveće radijske organizacija na svetu, on zna ponešto o podsticanju profitabilnosti stanica.

Na Badov predlog, ova radio-stanica objavila je dodelu nagrada svim osobama koje u stanicu donešu stare, neupotrebljive radio prijemnike. Zlatno doba bežičnog materijalizovalo se niotkuda: prastari radio prijemnici samo su stizali iz osta-va, sa tavana, iz radnji s polovnom robom, sa udaljenih salaša... i našli su svoja mesta, ovekovečeni kao ukrsi na zidovima.

Posle višemesečnog renoviranja, konačni rezultat bio je prijatno iznenadjenje za mnoge. Kafe je prigodno nazvan 'Kod braće Butkaj' po dragom sećanju na jednog od izvornih talenata ove stanice, veoma popularnog voditelja i domaćina kontakt-emisija Srđana Spasojevića zvanog Đani Butkaj koji je poginuo u motociklističkoj nesreći još 2002.

A sledeći avgust označiće 10 godina otkad je '(I Can't Get No) Satisfaction' grupe Rolling Stones prvi put zaorala etar, glasno objavivši ulazak ove stanice na novosadsku

scenu, sa ne baš prefinjenim režanjem na Miloševićev režim. U to vreme, niko nije naslučivao da će talasna dužina 92.2 FM dospeti na sam vrh rang lista po slušanosti u regionu. Tada se emitovalo iz prostorija u oblakoderu koje su kasnije izgorele u požaru koji je pod sumnjivim okolnostima izbio aprila 2000, samo nekoliko meseci pre pada Miloševićevog režima. I dok je ta zgrada i dalje pod skelama, Radio 021 se iz plamena uzdigao još jači.

Tokom poslednjih nekoliko godina Radio 021 je uspeo da se potpuno privatizuje, i obezbedi svoje mesto kao medij koji je potpuno nezavisan od Skupštine grada i lokalne vlasti. Nastavio je da razvija svoj program i produkciju kao otelotvorene nezavisne vesti i multikulturalne zabave u ovom delu Srbije. Sa ženama u najboljim godinama kao osnovnom ciljnom grupom, Radio 021 vratio se na mesto br. 1 na ovom tržištu. A sada ima i najbolji kafić u gradu.

Dakle, kada ste sledeći put u Novom Sadu i gledate da se 'uključite' u dobar kafe, možda ćete zeleti da potražite Braću Butkaj.

Aktivna potraga za poslom

Ako ste i Vi u potrazi za poslom, posetite jedan od klubova za traženje posla da naučite kako da se potencijalnim poslodavcima predstavite u najboljem svetu, pa zatim posetite neki od sajmova za zapošljavanje da se upoznate sa aktuelnom ponudom na tržistu rada.

Dok statistike govore o visokoj stopi nezaposlenosti u Srbiji, kao značajnoj prepreći daljem razvoju, ispitivanja javnog mnenja ukazuju na stvarne probleme koji se kriju iza statističkih podataka. Omladina u Srbiji traženje posla vidi kao najveći životni izazov po završetku školovanja. Obrazovne institucije mladima prenose stručna znanja, no ostaje na mladima da ta znanja pretvore u profesionalnu (i profitabilnu) karijeru. Ne postoji "gradivo" koje bi ih obučilo za aktivno traženje posla i kasnije razvijanje uspešne karijere. Prelaskom na tržišnu ekonomiju, privatizacijom i dolaskom velikog broja stranih firmi

na naše tržište, poslovna ponuda se preselila iz javnog u privatni sektor, a nezaposleni su prinuđeni da se prilagode zahtevima novih radnih mesta. U današnje vreme neophodno je da, pored stručne spreme, poseđujete i brojne veštine čije postojanje ste, po mogućnosti, već dokazali kroz neku vrstu radnog iskustva.

Dobro napisana biografija i dobro predstavljanje na poslovnom intervjuu su takođe veoma važni faktori. Nacionalna služba za zapošljavanje sada nudi obuku u okviru koje se u klubovima za traženje posla stiču upravo ove veštine. Program obuke realizovan je uz značajnu podršku USAID-ovog programa Ekonomski revitalizacija zajednica demokratskim delovanjem, a sprovodi se preko lokalnih ogrankaka i filijala Nacionalne službe. Do sada je, zahvaljujući pomoći od strane USAID-a, osnovano sedam ovakvih klubova u opštinama: Sombor, Pančevo, Kikinda, Vršac, Subotica, Zrenjanin i Valjevo, gde su postignuti značajni rezultati. U valjevskom klubu za zapošljavanje

Dodela sertifikata polaznicima obuke u klubu za traženje posla u Valjevu

obuku za traženje posla je, samo u proteklih šest meseci, prošlo 116 nezaposlenih, a 49 mlađih je već našlo posao. Najveći broj zaposlio se u "Gorenju", prosveti i administraciji, kao i u knjigovodstvenim agencijama.

Pored klubova za zapošljavanje, USAID je podržao organizovanje sajmova za zapošljavanje. Opština Novi Beograd je prva od ukupno deset opština uključenih u USAID-ov program za lokalni ekonomski razvoj koja je organizovala ovakve sajmove. U maju 2006. godine posetoci sajma su imali priliku da se upoz-

naju sa ponudom poslova u oblasti građevinarstva, a prošlog decembra organizovan je sajam za zapošljavanje u sektoru tekstilne industrije. Više od 70 preduzeća je predstavilo svoje poslovanje i potrebe za radnom snagom, a kao rezultat sa sajma su otišli sa 370 novih zaposlenih. Novi Beograd uveliko razmislja o sektorima koji će se predstaviti na nekim od sledećih sajmova za zapošljavanje.

Ako ste i Vi u potrazi za poslom, raspitajte se o budućim sajmovima koji će tokom narednih meseci biti održani u nekim od opština.

Košarkaški as na terenu

Tarlač sa članovima udruženja „Ridica Agrar“ prilikom posete rodnom kraju.

Za Dragana Tarlača meštani Riđice kažu da je izuzetan čovek i da ni u trenucima najveće slave nije zaboravio rodni kraj. Meštani se sećaju kako je Tarlač dok je igrao za grčki tim Olimpiakos, prilikom posete rodnom kraju poveo nekoliko poznatih igrača ovog tima i kako su svi zajedno zasukali rukave kako bi lokalnoj školi pomogli u istovaru uglja za predstojeću grejnju sezonu.

Meštani Riđice u opštini Sombor pre nepune dve godine uzeli su sudbinu u svoje ruke i rešili da se izbave iz siromaštva pokretanjem poljoprivredne priovzvodnje.

Uprkos narodnoj mudrosti koja savetuje da je najbolje uzdati se „u se i u svoje kljuse“, Riđičani su odlučili da se uzdaju u zajednicu i zajedničko kljuse. Početkom 2005. godine Riđičani osnivaju Udruženje poljoprivrednih proizvođača „Ridica Agrar“. Udruženje danas broji više od 40 članova i aktivno se angažuje na unapređenju poljoprivredne proizvodnje putem zajedničkog nabavljanja i korišćenja mašina, opreme i repro-materijala, stručne i praktične obuke članova i organizovanjem nastupa na tržištu.

Nakon dogovora u sopstvenoj kući kreću i na veliko tržište međunarodnih donatora. Njihov projekat ne primećuje samo USAID, koji je od 2001. obezbedio značajnu pomoć za privredni oporavak ovog regiona, već i Dragan Tarlač, košarkaška zvezda poreklom iz ovog kraja. Pritražao je u pomoći i ovom prilikom i udruženju obezbedio kancelarijsku opremu neophodnu za rad, a zatim im je pomogao i u nabavci poljoprivrednih mašina.

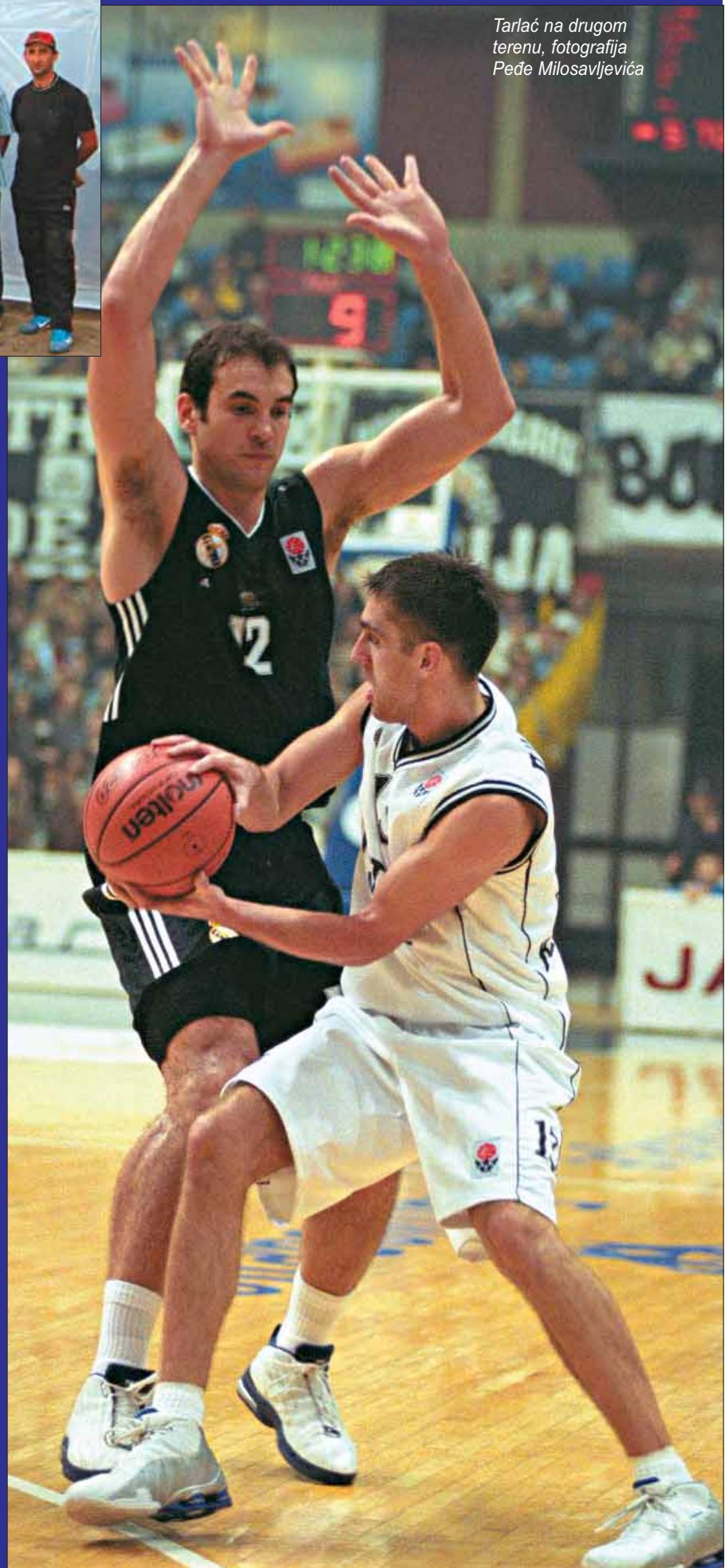
USAID je finansirao nabavku i montažu 13 plastenika za proizvodnju povrća. Prolećna priovzvodnja sada počinje 10-40 dana ranije, a jesenja traje 20-60 dana duže. Takođe, proizvođači su u mogućnosti da svoje priovzvode plasiraju na tržište po povoljnijim cenama. „Povrtarska proizvodnja u novim, potpuno opremljenim plastenicima je već počela. Rasađeno je 100.000 strukova salate, a isporuka prvih kontigenata tog povrća poznatim kupcima je upravo u toku. Sledi priovzvodnja paradajza.“ - rekao je Mile Morić, predsednik udruženja.

Ovom inicijativom, koja potiče od samih meštana, otvoreno je 13 novih radnih mesta i obezbeđena je pristojna egzistencija brojnim porodicama. Nakon dugih godina stagnacije i odliva stanovništva, Riđičani danas samouvereno izjavljuju „Ovo je tek početak!“.

USAID je u okviru programa Ekonomiske revitalizacije zajednica demokratskim delovanjem (CRDA) realizovao više hiljada projekata pomoći poljoprivrednim proizvođačima i tako doprineo sposobnosti „običnih“ ljudi da čine neobične stvari za svoju budućnost.

Za više informacija pogledajte adresu:
<http://serbia-montenegro.usaid.gov>

Ako imate pitanja ili želite da komentarišete rad USAID-a u Srbiji, molimo Vas da nam pišete na comments - Belgrade@usaid.gov

Tarlač na drugom terenu, fotografija Peđe Milosavljevića